

V Ě S T N Í K

ČESKOSLOVENSKÉ NÁRODNÍ RADY AMERICKÉ

Čís. 324

Říjen 1982

Vladimír Škutina

Od Škutiny - po Škutinovsku

To jsou věci se stavěním a bouráním pomníků a s odhalováním a zahalováním pamětních desek. Z Husákova Československa se pokoušejí vyvážit nejen nekvalitní zboží, ale i pomníkově-deskové starosti. Do sousedního Rakouska. Všechno v souvislosti s připravovanou listopadovou návštěvou československého místopředsedy v bývalé kapitole c. a k. monarchie.

Vídeň se diplomatickou cestou pozeptala v Praze, zda by na rodných domech dvou předcházejících rakouských spolkových prezidentů Karla Rennera a Adolfa Scharfa, kteří oba pocházeli z Moravy - a spisovatele Karla Krause, mohla být odhalena pamětní deska.

Protislužbou žádal Husák, aby mohl odhalit pamětní desku svému vězňovi, Klementu Gottwaldovi na domě ve vídeňském okrese Meidling, kde se Gottwald učil truhlářem. Husákovi je docela příjemné, že majitel domu odmítá, neboť Husák nemá na Gottwalda ty nejlepší vzpomínky. Gottwald osobně dohlížel na Husákovo zatčení v roce 1951 a najisto počítal s Husákovým oběšením.

Do tohoto vyjednávání o možnosti či nemožnosti odhalení desek se vmísili Češi a Slováci z Rakouska - tedy pro Husáka nenávidění emigranti, kteří z vlastních prostředků zabodli dr. Husákovi trn do jeho komunistického oka, požádali kancléře Bruno Kreiského, jehož rodina rovněž pochází z Moravy, aby v den 45 výročí úmrtí prezidenta Tomáše Garrigue Masaryka odhalil pamětní desku na domě poblíž Graben neboli Příkopů, kde TGM v době svého vídeňského působení bydlel. Občan svobodného Rakouska, Bruno Kreiský rád vyhověl a uštědřil tak dr. Husákovi lekci z nauky o občanských svobodách a právech občana ve svobodném státu jednat podle svého svědomí.

Zdá se, že pamětní deska TGM ve Vídni bude jedna z mála ve střední Evropě, kterou se komunistickým mocipánům asi nepodaří krumpáčem demolovat. Jinak krumpáče k těmto účelům používají komunističtí mocipáni rádi. Někteří dokonce osobně. Lubomír Štrougal už se cvičí na zahradě svého orlického sídla, jak vlastnoručně rozbije náhrobní kámen prezidenta dr. Eduarda Beneše v Sezimově Ústí, do jehož vily se hodlá velkopanský nastěhovat. Závídí, že má jen vily čtyři, zatím co někteří členové politbyra - ti slovenští, vil pět až šest. Chňoupek šest a Lenárt dokonce sedm.

Ve stavění pomníků a jejich rozbíjení jsou českoslovenští komunisté vyhlášenými odborníky. Legendární je Stalinův monument na Letenské pláni. Mám s tím své osobní zkušenosti, protože když jsem přišel z prvního kriminálu - měl jsem tam jít dělat jako pomocný betonář. Ale pak zasáhl tehdejší ministr vnitra Lubomír Štrougal, který to stavební firmě zakázal. Že prý bych viděl, jak si pod pomníkem panstvo staví protiatomový kryt.

Až přijedu v květnu do Spojených států, připomeňte mi, abych vám vyprávěl sérii přelibných anekdot, které tehdy kolovaly po Praze, když se pomník boural. Znáám jich 35. Husák

dodnes závidí, že nemá ještě pomník jako měl Kléma za svého života. A tak je aspoň rád, že nebude muset odhalovat Gottwaldovi desku ve Vídni. Už je v stadiu, kdy se neudrží a občas se v návalu vzteku uřekne.

Ve věci pomníků a jejich boření musím však závěrem komunistické panstvo vzít v ochranu. Není to jejich vynález. Obrazoborství (neboli ikonoklasmus) je vynález byzantského císaře Lva Třetího, který roku 726 kázal ve všech kostelích rozbít a ničit obrazy svatých. (Americké listy)

Pronásledování chartistů

Australské Hlasy uveřejnily zajímavý interview s Annou Kutnou, signatářkou Charty, která přišla na Západ loni v zimě. Podle ní režim volí stále nejvybíravější metody k rozbití opoziční činnosti a na Západě je jen málo známo o osudu méně známých osobností. Jako příklad uvedla případ nezletilého chlapce Standy Adámka, syna Josefa Adámka, odsouzeného katolického laického činitele z Brna. Tento chlapec byl na podzim loňského roku vyzván příslušníky StB, aby jel s nimi k výslechu. Když se bránil, že nemají pro něho předvolání, prostě ho vstrčili do auta, které brzy opustilo brněnská předměstí a zamířilo do lesů. Někde poblíže Macochy, kde byla nedlouho předtím nalezena mrtvola jiného mladého katolíka, Pavla Švejdy, poručili Standovi, aby vystoupil z auta a utíkal. Přitom za utíkajícím chlapcem stále jeli autem a bavili se tím, že stříleli do vzduchu. Když se dost pobavili, chlapce dostihli, polili ho kyselinou máselnou, která má "pouze" ten nepříjemný následek, že člověk strašlivě páchne a nechali ho, daleko od autobusového či vlakového spojení.

A. Koutná se rovněž přimlouvá za krajanskou pomoc pronásledovaným lidem, ale nedoporučuje zaslání peněz přes TUZEX, které podle ní vedlo v některých případech k přímému obvinění obdarovaných ze styků se Západem. Za spolehlivější i efektivnější cestu považuje zaslání peněz po cestujících do Československa.

Mluvčí Charty Ladislav Lis otevřeným dopisem francouzské agentuře Agence France Press žádal, aby chartisté utvořili civilní sebeobranu, protože jsou stále častěji vystavováni teroristickým útokům. Bezprostředním důvodem byl vyděračský dopis adresovaný jeho paní, ve kterém byla vyzývána, aby zaplatila 150 tisíc Kčs jestliže nechce, aby byly zavražděny její děti.

Podobnému nátlaku je vystaven i novinář Jiří Dienstbier, nedávno propuštěný z vězení.

Zdena Tomínová a Zina Freundová byly přepadeny a utrpěly těžké zranění na těle. Obě byly mluvčími Charty. Došlo k pokusu o shoení do kolejiště metra dnešní mluvčí Charty Anny Marvanové, další mluvčí Radim Palouš je podrobován neustálým výslechům právě tak jako všichni členové jeho rodiny, byt dr. Ladislava Hejdánka je stále střežen a jeho návštěvníci zadržováni. Bylo zapáleno osobní auto syna mluvčí Charty Marie Hromádkové, hrubým násilím bylo při výsleších vyhrožováno dr. Placákovi, Lad. Lisovi StB řekla, že nevystěhuje-li se, zničí celou jeho rodinu. (ZPRAVODAJ, Wash., D.C.)

VESTNIK

October 1982

Organ of the Czechoslovak National Council of America

Published monthly (Except bi-monthly July-August)

Subscription \$4.00 - Outside U.S.A. \$6.00

Editor - Vlasta Vraz

Office: 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650

Tel.: 656-1117

VĚSTNÍK

Říjen 1982

Orgán Československé národní rady americké

Vychází měsíčně (s výjimkou dvojčísla v červenci-srpnu)

Předplatně \$4.00 ročně - Mimo USA \$6.00

Redaktorka - Vlasta Vrázová

Úřadovna: 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650

Telefon: 656-1117

Do exilu

Případ tenistky Marty Navrátilové je všem známý. Když úřady libovolně rozhodovaly o její účasti, zda smí odjet na turnaje do ciziny, rozhodla se, že se do Československa nevrátí. Od té doby vydělala milióny dolarů. Režim omyl neopakoval v případech dalších sportovců, Lendla a Mandlíkové, kterým je dovoleno hrát v cizině a vracet se domů. I oni vydělali již milióny, z čehož si komunisté ponechali jenom část. Zdá se však, že některým úřadům to ještě "nedošlo", opakují starou chybu, chtějí vládnout hrubou silou, o všem rozhodovat, každému rozkazovat a hlavně zakazovat. Když zakázali mořeplavci Konkolskému účast na závodech plachetnic kolem světa, zažádal o asyl ve Spojených státech. Pavel Pecháček napsal o tom zajímavou zprávu, kterou otiskujeme z "Maga-zínu".

Slavný mořeplavec Konkolski uplavál do exilu

Richard Konkolski se stal v sedmdesátých letech jedním z nejproslulejších mořeplavců na světě a hrdinou české a slovenské mládeže. Proslavil se především úspěšnou plavbou kolem světa na druhé nejmenší lodi, která kdy obeplula svět. Tato loď, asi sedmimetrová NIKÉ JEDNA, měla být umístěna v Národním technickém muzeu v Praze. Zdá se, že k tomu nedojde. 39-letý Richard Konkolski letos v srpnu uprchl s manželkou a dvanáctiletým synem do Spojených států a požádal zde o politický asyl. Do amerického exilu připravil s rodinou a s polským přítelem v asi 14 metrů dlouhé plachetnici, NIKÉ DVĚ, ze Štětína přes Kiel a anglický Plymouth. Cesta z Plymouthu do amerického přístavu Newport jim trvala 37 dní. Konkolski uvedl, že se rozhodl emigrovat ve chvíli, kdy příslušné československé orgány změnilly své původní rozhodnutí a nedovolily mu účast na závodech plachetnic kolem světa, který měl nedávno start ve Spojených státech. Závod vede od amerických břehů do Jižní Afriky, Austrálie a Brazílie, a závodníci jsou očekáváni zpět na místě startu - v americkém přístavu Newport - na jaře příštího roku. Nepochybně přitom projdou nesmírně těžkými povětrnostními podmínkami a jinými nástrahami; v říjnu na příklad začínají v některých oblastech hurikány.

Richard Konkolski dokázal československým orgánům doslova uplavat a účastní se nyní tohoto závodu v jachtě, v níž deset dní před startem dopravil svou rodinu z Evropy do exilu ve Spojených státech. Jak už jsme poznamenali, největší dosavadní sportovní triumf Konkolského představuje jeho cesta kolem světa v roce 1975 na malé plachetnici NIKÉ JEDNA. Konkolského tehdy ve Štětíně uvítalo na konci jeho cesty přes deset tisíc obdivovatelů. O rok později dostal Konkolski od československých představitelů nejvyšší ocenění, jaké se může dostat sportovci v Československu. Podobně byl oceňován i ve světě. Stal se čestným občanem polského Štětína i amerického Newportu, v roce 1975 byl jmenován "Námořníkem roku", a dostal také několik vysokých polských vyznamenání pro sportovce, mimořádně úspěšné v jeho oboru. Konkolski má za

sebou přes 150 tisíc kilometrů na světových mořích a za své sportovní kariéry navštívil 50 zemí. Závod, jehož se v této chvíli účastní, patří k nejtěžším sportovním výkonům na světě vůbec. A Konkolski je v něm přes svůj nedávný útek stále pokládán za jediného reprezentanta své rodné země, Československa.

O důvodech svého útěku napsal Konkolski:

"Vážení přátelé,

po dvouleté přípravě na závod osamělých mořeplavců kolem světa jsem nucen zvolit vlastní způsob bez souhlasu sportovních orgánů, které dosud bez jakéhokoliv zdůvodnění zamítaly veškerou mou sportovní činnost.

Při této příležitosti bych vám rád poděkoval za přátelskou pomoc a fandovství, které mi pomáhalo překonávat nespočetné problémy při realizaci mých sportovních a jiných akcí. Tělovýchově jsem věnoval 25 let poctivé práce. Byl jsem funkcionářem, trenérem, rozhodčím, závodníkem. Bez osobního zisku jsem zrealizoval přes 650 besed, vlastní iniciativou jsem vyprojektoval a postavil dva sportovní objekty v hodnotě přesahující několik miliónů Kčs.

Ve svých deseti knihách a skriptech, v mnohých filmech, rozhlasových a televizních vystoupeních a v reportážích jsem vždy dobře reprezentoval svou vlast. Četná členství v různých organizacích doma i v cizině jakož i tisíce dopisů fanů mne přesvědčilo o tom, že jsem svou práci vykonával řádně a že se nemám za co stydět ani jako občan své země ani jako sportovec.

Všechny dosavadní překážky jsem vždy dokázal překonat svou silnou vůlí a usilovnou prací. Bohužel jsem se dnes dostal před barikádu neporozumění, závisti, schválnosti a byrokracie, navršenou funkcionáři svazu jachtingu, kterou nejsem schopen překonat ani s pomocí nižších složek a, jak se ve skutečnosti potvrdilo, na pomoc ÚV ČSTV nelze spoléhat.

V těchto dnech jsem vyčerpal poslední možnost povolení startu v závodě. Tělovýchova mi zamítla absolutně vše - včetně zkušební plavby za účelem odběru lodě z loděnic. Posledním rozhodnutím ÚV ČSTV ze dne 14. 6. 1982 se mohu závodu zúčastnit jen jako soukromá osoba na vlastní pas, což z praktického hlediska je absolutně nemožné. Proto odjíždím bez jakéhokoliv souhlasu a pro jistotu beru s sebou celou rodinu. Do přípravy na závod jsem vložil dva roky života, své zdraví, čas, který náležel rodině, i veškeré své finanční prostředky.

Výčet mých zisků za sportovní činnost je prostý. Pět tisíc korun odměny za plavbu kolem světa, pokrytých mými účty za telefonní poplatky, deset tisíc jednorázové odměny za titul zasloužilého mistra sportu. Náklady za plavbu jsem převážně hradil z honorářů za knihy, což nadále nepřichází v úvahu, ponevadž i honoráře byly sníženy v podstatě o dvě třetiny.

S pomocí ÚV ČSTV se nedalo nikdy počítat. Při prvním závodě jsem na osm měsíců plavby obdržel 150 dolarů. Při druhém startu jsem dostal 60 dolarů a jen startovné činilo dvakrát tolik. Když jsem jel převzít trofej za druhé místo v závodě do Londýna, nedostal jsem na cestu nic. Kapesné

pionýrů na pionýrské plavbě kryla posádka z vlastních devizových příslibů a jediné devizové prostředky z ÚV ČSTV na poslední OSTAR 80 byly použity na krytí posádkového závodu do Austrálie.

Posledním rozhodnutím ÚV ČSTV bych se měl stát sportovcem-soukromníkem bez možnosti soukromého podnikání, který by však měl záhadným způsobem reprezentovat socialistickou společnost! Jsem přesvědčen, že vrcholu své sportovní činnosti jsem ještě nedosáhl a proto volím cestu tam, kde mi nikdo přinejmenším nebude překážet v mé činnosti, když mi již nepomůže.

Volba není jednoduchá, ale je to jediná cesta.

Se srdečným pozdravem

Richard Konkolski"

ZPRÁVY OBLASTÍ A ODBOČEK

Washington, D.C.

Oslava 28. října. Promluví Dr. V. M. Fic na téma "Československé legie na Sibiři a americká diplomacie 1918". V neděli odpoledne 24. října, v Lutheran Emmanuel Church, Bethesda.

6. prosince, pondělí večer, **Valná hromada,** Bethesda Library, Arlington Rd., Bethesda, Md.

Oblast Michigan ČSNRA

Pátý československo-americký festival ve Wyandotte se letos mimořádně vydařil. Hala sice nebyla tak nabitá jako vloni, ale program, který Sokolové a hostující skupiny připravili, stál za vidění. Měli jsme na festivalu stánek s pečivem a občerstvením a tradiční stánek s knihami, gramofonovými deskami a suvenýry všeho druhu. České koláče šly na odbyt a zejména po domácím pečivu, které obětavě napekly dobré české a slovenské duše, se jen zaprášilo. Děkujeme touto cestou všem, kdo přiložili ruku k dílu a pomohli.

O festivalu je dokonce záznam v oficiálních Zápisech 97. Kongresu. Michiganský zástupce S. Broomfield na festival upozornil 27. července 1982 v krátkém prohlášení, v němž vyzvedl práci přistěhovalců z Čech, Moravy, Slovenska a Podkarpatské Rusi a význam Sokola, který působí v detroitské oblasti již víc než sto let.

Právě jsme se dověděli, že Sokol zahajuje promítání filmů pro širší veřejnost. První film je na programu v neděli 14. listopadu ve 3 hod. odpoledne. Je to "Koncert na sklonku léta" o skladateli Antonínu Dvořákově, který natočil známý režisér František Vlácil. Někteří si možná vzpomenou na jeho Markétu Lazarovou podle Vančurova románu nebo na neméně působivé Údolí včel.

Promítání se bude konat v hlavním auditoriu Ford Motor Company World Headquarters na křižovatce Southfield a Michigan Avenue. Vchod je ze severní strany, takže se doporučuje zaparkovat na severním parkovišti. Vstupenky je nutno rezervovat a zaplatit předem buď v sokolovně u br. Bruce Jandy každé úterý večer mezi 7 a 8,30. Peníze za lístky, které činí \$2 za osobu, \$1 za mládež do 17 let, lze také poslat spolu s ofrankovanou obálkou, opatřenou vaší adresou na jeho adresu (B. Janda, 33040 Middleboro, Livonia, MI 48154). Rezervace na čísle 421-1761. Ve výjimečných případech lze rezervované a zaplacené lístky vyzvednout až před promítáním na místě.

Vyučený slevač a formíř, který se nedávno přistěhoval z Československa, by potřeboval naléhavě sehnat práci. Má zkušenost s ruční prací na barevných kovech a ovládá kromě

toho práce stavební, tesařské, instalační, elektrikářské, zámečnické, umí nalepit tapety, natírat a položit obkládačky. Vezme jakoukoliv práci a je ochoten se přestěhovat kamkoliv v případě, že by tam bylo k dispozici trvalejší místo. Kdyby někdo z našich čtenářů věděl o nějaké možnosti, ať zavolá br. Šrámka na čísle 781-4107 nebo Z. Brodskou na číslo 477-2461.

České knihy

Br. Šrámek má k dispozici mnoho nových českých knih z nakladatelství Sixty-Eight Publishers v Torontě, z Indexu v Německu a z Konfrontace ve Švýcarsku. Knihy vydané v Evropě mají dnes díky dolarovému kursu velice přijatelné ceny. Br. Šrámek rád na požádání pošle seznam a poskytne informace na čísle 781-4107. - Krásné indiánské léto všem přeje Z. Brodská.

Ve dnech 29. a 30. září a 1., 2. a 3. října uvádí Nové divadlo v Torontě hru Pavla Landovského "Hodinový hoteliér". Všechna představení začínají v 8 hod. večer v Limelight Dinner Theatre.

Kromě Hodinového hoteliéra připravuje Nové divadlo pro letošní sezónu Čapkovu Bílou nemoc, která se má hrát v prvním prosincovém týdnu. V březnu pak má být uvedena opereta Polská krev od Oskara Nedbala a na květen chystá komedii Bohumila Hrabala Bambini di Praga. Přesná data oznámíme v dalších číslech Kalendáře.

23. října se bude konat velká oslava čtvrtstoletí Československé púlhodinky, kterou pravidelně vysílá stanice WOAP Owosso. V říjnu před dvaceti pěti lety se konalo první vysílání. Anglická hlasatelka, ses. Louisa Mokoshová a český hlasatel a duše podniku, br. Tony Čech dokázali udržet vysílání na programu stanice až do dneška. Čeští obchodníci vydatně pomohli a krajanské podniky, rodinné události a zábavy byly vždy součástí programu. Československou púlhodinku si oblíbili nejenom krajané, jak o tom svědčí četné dopisy. Na oslavě desetiletého výročí, která se v roce 67 konala v síni ZČBJ za velké účasti, po prvé hrála v Owosso Kapela moravských spolků. Byl to krásný večer. Doufáme, že i letošní stříbrné jubileum se vydaří a přejeme hodně úspěchů v dalším čtvrtstoletí.

Oslava se koná v místnostech Plesko's Supper Club v Corunně.

Odbočka San Francisco

Sestra Hermanová zemřela

Vzácná Sokolka a národní pracovnice sestra Marie Hermanová zemřela dne 25. září 1982 ve věku 82 let v Sao Paulo, Brazílii. Byla členkou v Sokole Smíchov, kde již v roce 1926 získala I. cenu v tenisu. Později pak cvičila s celou rodinou v Sokole Nusle. Nemohla se smířit s komunistickým pučem a koncem října 1948 odešla do exilu. Prodělala uprchlickou kalvárii v táboře Murnau v Německu než se dostala se svým manželem do Sao Paulo. Všude trpělivě pracovala nejen v Sokole, ale i v krajanském ústředí. Několik roků byla členkou Sokola San Francisco a v odbočce ČSNRA, kde jsme ji měli všichni rádi. - Byla také členkou v Sokole zahraničním.

Čest budiž její památce!

Jiří Špánek

Oblast Chicago

Svátek 28. října se oslavil 24. října ve škole Havlíček v Berwynu za srdečné nálady. Bylo to nezapomenutelné odpoledne vzpomínání a nadšení, které nám způsobil náš milý host dr. Karel Steinbach z New Yorku svým vyprávěním.

28. říjen a krajané v Berwynu

V sobotu dopoledne o 9 hod. bude vztyčena československá vlajka na berwynské radnici na 26. ulici. O významu 28. října

promluví předseda ČSA br. James V. Krákora, pokladník Československé národní rady americké. Hymny zazpívají prof. František Kubina a lékárník Vladimír Holeček. Recitovat bude pí. Věra Rokničová, tajemnice Čs. ženské národní rady.

Náš kalendář

Bazár Čs. ženské národní rady v exilu se koná v neděli 5. prosince v Ciceru, American Legion Hall, 5510 W. 25th St.

PLES ČSNRA

se pořádá 29. ledna 1983 opět v krásném hotelu Ritz Carlton. Zahájili jsme již přípravy na tento náročný podnik a s radostí konstatujeme, že úspěch minulých plesů nám velmi usnadňuje práci. Hosté rádi vzpomínají na krásný večer a hlásí se k účasti. Máme několik přihlášených předtanečnic, debutantek. Víte-li o některé dívence, která by se zajímala o ples, prosíme, oznamte nám její jméno, zašleme rodičům pozvání a výtisk programové knížky věnované debutantkám.

Czechoslovakia Still Occupied

Čs. národní rada vydala nové nálepky na téma "Czechoslovakia Still Occupied". Opakovali jsme tento námět, poněvadž se setkal s pochopením členů i amerických přátel. Kresbu zhotovil br. Milan Košař. Prosíme, pamatujte svým příspěvkem na naši činnost a používejte nálepek na své korespondenci.

ELK - Exilový literární klub

Funkce literárních klubů - nebo čtenářských klubů je českým čtenářům dostatečně známa. A bývala oblíbená. Čtenář, který chtěl být informován o knižních novinkách, aniž by musel neustále docházet k svému knihkupci, se stal členem literárního klubu a vybíral si z knih, které vyšly anebo které teprve vyjdou a klub mu objednané knihy zasílal rovnou domů na jeho adresu. Pro nakladatele měl klub výhodu v tom, že náklad jednotlivých titulů mohl společně řídit podle počtu objednávek.

V exilu je funkce čtenářského klubu dvojnásob důležitá. Jak pro čtenáře, tak pro nakladatele. Vezměte jen fakt, že v emigraci žije na milión Čechů a Slováků, roztroušených po celé zeměkouli. Přitom třeba jen v celé Evropě jsou pouhá dvě knihkupectví v českém vlastnictví - Dialog ve Frankfurtu a knihkupectví Petra Pasterňáka ve Vídni za obchodním domem Heřmanský - a Konfrontace v Curychu. V exilu vyšlo už přes 500 titulů českých knížek. A na nedávné sletové výstavě českých a slovenských knih a časopisů ve Vídni se ukázalo, že českých a slovenských novin a časopisů není jen 142, které byly na výstavě, ale také plných 500. Pět set českých a slovenských novin a časopisů v exilu - mezi ně samozřejmě patří i odborné časopisy, jako je časopis pro rybáře anebo zahrádkáře, ale to nic nemění na faktu, že vychází v exilu 500 novin a časopisů a že v uplynulých letech vyšlo přes 500 českých knížek. Aby se čtenář mohl orientovat - a především, aby si mohl vybrat - ale také aby nakladatelé mohli odhadnout výši vydání, vznikají čtenářské a literární kluby.

Nejnověji ve Švýcarsku při literárně-zábavném časopise Magazin byl ustaven ELK - Exilový literární klub, který při svém vzniku kolem sebe soustředí 2750 čtenářů českých knížek ve Švýcarsku.

Každý čtenář Magazinů dostane seznam českých knih, které v letošním a v příštím roce vyjdou ve všech českých exilových nakladatelstvích - se stručnou charakteristikou titulu a autora a může si objednat libovolný počet titulů. Třeba jen jeden jediný. Objedná-li si čtenář více než 6 knížek za rok, obdrží bezplatnou prémii. Tentokrát to bude kazeta "Humor není pro legraci" s vyprávěním Jana Wericha, Jiřího Voskovce, Vlasty Buriána, Járy Kohouta, smutného muže Jaroslava Válka - spojené komentářem Vladimíra Škutiny a písničkami.

Z padesáti titulů českých knížek, které letos ELK nabízí svým čtenářům, jsou to mimo jiné připravované knihy Jiřího Grůši, Bohumila Hrabala, Jiřího Koláře, Jiřího Lederera. Jaroslava Seiferta, Josefa Škvoreckého, Vladimíra Škutiny, Jana Trefulky, Ludvíka Vaculíka, Eduarda Valenty, Jana Vladislava či Jana Wericha. Je tam druhý díl paměti profesora Václava Černého, politické tituly Ferdinanda Peroutky, Pavla Tigrida, Ivana Svitáka.

ELK při curyšském časopisu Magazin je službou čtenářům, patronem českých nakladatelství, ale především holdem české knize.

(Mimošvýcarští zájemci o služby ELK si mohou vyžádat detailní informace v redakci MAGAZÍN Postfach 650, CH-8025 Zürich.)

Významná knižní novinka

Pejskarova "Poslední pocta"

V českém exilovém nakladatelství Konfrontace v Curychu vyšla právě kniha Jožky Pejskara "Poslední pocta". Je to rozměrná kniha (28x31 cm), čítající přes tři sta stránek, která pietně i reprezentálně hodnotí práci a život asi tisíce zemřelých příslušníků čs. demokratického exilu, kteří přišli na Západ po komunistickém puči v únoru 1948 a později. Pro svou obsáhlou, důkladně zpracovanou látku volil Pejskar formu památníku. Význam práce zdůrazňuje předmluva britského diplomata a univerzitního profesora Sira Cecila Parrotta, který byl v letech 1948 až 1950 kulturním atašé britského velvyslanectví v Praze a v letech 1960 až 1966 britským velvyslancem v Československu. - První díl své "Poslední pocty" začíná Pejskar kapitolou Galerie čelných exulantů, do nichž zařazuje kardinála Josefa Berana, Vojtu Beneše, prezidentova bratra, matematika Václava Hlavatého, slovenského politika Jozefa Lettricha, Alici Masarykovou, poslankyni Růženu Pelantovou, novináře Ferdinanda Peroutku a jeho první ženu Marii, protestantského laického kazatele Přemysla Pittra, slovenského politika Juraje Slavíka, profesora dr. Jaroslava Stránského a jeho manželku Miladu, bývalého primátora hlavního města Prahy a později náměstka ministerského předsedy dr. Petra Zenkla a jeho Pavlušku.

Úvod k památníku "Poslední pocta" napsal Cecil Parrott, britský velvyslanec v Praze.

Stalo se mi osudem být v Praze během dvou tragických událostí - za státního převratu v roce 1948 a za sovětské invaze, dvacet let později. Tyto zkušenosti zanechaly ve mně hluboké povědomí tragického údělu, s nímž se setkalo tak mnoho Čechoslováků mé generace. Mnoho schopných mužů a žen, kteří již poskytli svojí zemi dobré služby a byli připraveni poskytnout ještě více, byli donuceni jít do exilu a začít nový život v cizím prostředí. Znal jsem mnoho obětí osobně a měl jsem pro ně obdiv, porozumění a přichylnost. Mohl jsem si dobře představit jakou mohli hrát roli ve své těžce zkoušené zemi, kdyby se jim osud nebyl tak katastrofálně postavil v cestu. Vim, kolik zoufalství jim odchod způsobil, zejména proto, že si uvědomovali, že snad už nikdy neuvidí svou vlast, své příbuzné a přátele. Většina lidí je silně připoutána k zemi svého původu, ale pro Čechy a Slováky toto odloučení přinášelo okamžitou bolest. Po staletí usilovali o znovunabytí neovislosti, o záchranu jazyka před vymřením, a tu pojednou květ celé generace československého národního žití ztrácel obojí; jazyk se nemůže rozvíjet v prostředí, kde se jim nemluví a kde se mu nerozumí. Když se zamyslím nad jejich situací a také těch, kteří zůstali, připomíná mně to jedinečná slova hraběte z Kentu v Shakespearově Králi Learovi, když uslyšel z úst panovníka, kterému tak věrně sloužil, slova odsuzující ho k vyhoštění, pod trestem smrti:

"Sbohem, králi, jestliť toto vůle tvá;
svoboda přežije i zapuzení."

Ano, skutečně tak tragické byly důsledky sovětské intervence pro osud těchto hrdých občanů, že zůstalo jejich údělem udržovat vlajku svobody, zatímco ti opuštěni doma a ve vnitřní "emigraci", vedou životy vyděděnců a nacházejí podzemní **samizdaty** jako jediný výraz svých protestů.

Aby udržel vzpomínku na československé exulanty, kteří odmítli sklonit šíje před diktaturou a zůstali věrni svobodě a demokracii, známý novinář a rozhlasový pracovník, Jožka Pejskar, se oddaně ujal poslání sestavit poctu, v níž jména a výsledek snažení těch mužů a žen, kteří nedožili, budou zachovány pro všechny časy. Když jsem pročítal záznamy v **Poslední poctě**, uvědomoval jsem si plně, jakou nepředstavitelnou ztrátu tyto dvě vlny emigrace znamenaly pro Československo a jeho lid. Jen si představte, co by to bylo přivodilo pro Československo a pro Evropu mezi dvěma světovými válkami, kdyby Tomáš Masaryk byl zemřel v exilu, místo aby se vrátil domů uvítán národem a byl pak zvolen prezidentem nové republiky! Tu si uvědomujeme v těchto posledních desetiletích dvacátého století, že přes existenci Spojených národů a Helsinské dohody o lidských právech, obyvatelům tolika zemí jsou odepírána nejzákladnější ze všech práv, to jest příležitost žít v míru a svobodě ve svých domovech, vychovávat rodiny jak se jim patří a věrnost své schopnosti blahobytu a pokroku své země - práva, která jim nikdy nebyla odepřena v době Masarykovy republiky.

V závěru jiné scény v Králi Learovi, Shakespearův šlechtyn rozkolník hrabě z Kentu, zůstává upoután v sevření mučidel. Odtud pak volá: "Šťěstěno, dobrou noc: usměj se ještě jednou, otoč se kolo osudu." Rád bych řekl na adresu všech příbuzných a přátel těch, jejichž jména jsou zachycena v této **Poslední poctě** a také všem Čechům a Slovákům v exilu a doma, že moje modlitba patří tomu, aby se opravdu otočilo kolo Šťěstěny, protože tomu tak musí být a usmálo se na jejich tak těžce zkoušenou zemi.

CECIL PARROTT

Pejskarovu "Poslední poctu" lze objednat za \$36 (první díl) plus poštovné u Konfrontace AG-SA, Werthoelzlistr. 14, CH-8102 Zurich, Switzerland.

Dr. Jan Mička odchází z Chicaga

Počátkem listopadu letošního roku stěhuje se člen Československé národní rady americké a obětavý pracovník ve veřejném životě Čechoameričanů, dr. Jan Mička se svou chotí Miladou z berwynského bytu do nového domova na východě Spojených států, aby byl blíže své rodině. V chicagských kruzích je velmi dobře znám, jak napsal jeho přítel dr. Jar. Tuzar, pro dva okruhy své činnosti, kterým zasvětil celý život: "Studiu technologie potravinářského průmyslu a nadšené práci v československo-amerických kulturních a vzdělávacích organizacích." Ovšem takto jej znají mnozí nejen v chicagské oblasti, ale po celých Spojených státech, ba i za jejich hranicemi. Vedle své profesionální činnosti, která zahrnuje i odborné publikace a členství ve vědeckých institucích, nalezl dr. Mička čas ještě pro závažné funkce a práci v organizacích jako je Společnost pro vědu a umění, Společnost Americko-československých inženýrů, a hlavně v těch, které jsou spojeny s rozvojem českých studií a péčí o české a slovenské studenty v Americe.

Tento poslední úsek jeho práce byl připomenut při zvláštní příležitosti: Děkan humanitních studií na University of Chicago, prof. dr. K. J. Weintraub, uspořádal v souvislosti s odjezdem manželů Mičkových slavnostní večeři. Zúčastnili se jí spolu se členy rodiny i blízcí jejich přátelé z české společnosti v Chicagu, Ms. V. Vrázová, Ms. E. Lonková, soudce R. Zadek, a z Clevelandu přijel prof. dr. J. J. Oppl. Z akademického sboru

chicagské university byli přítomni vedle děkana Weintrauba: bývalý děkan prof. R. E. Streeter, Asst. Vice-President T. P. Hurwitz, prof. F. Svejkský. Někteří další pozvaní se nemohli večere zúčastnit pro jiné povinnosti, a proto zaslali srdečné osobní dopisy.

Projevy obou děkanů připomněly historii styků dr. Mičky s universitou a ocenily jeho zájem o rozvoj českých studií, který se projevoval vedle organizační práce i úspěšným hledáním finančních zdrojů i péčí o studijní stipendia. Tento zájem je už dávného data. V agendě university se objevuje už na počátku šedesátých let, kdy prezidentem chicagské university byl G. W. Beadle. Později zesílilo za E. H. Leviho, který osobním dopisem ocenil iniciativu dr. Mičky, a totéž učinila i dnešní presidentka, prof. H. H. Gray v dopise zasláném na slavnostní shromáždění. Svůj zájem o studium na této universitě projevil dr. Mička i založením stipendia, které dnes nese jméno jeho i jeho rodiny: Mička-Semerád.

Jiné stránky práce dr. Mičky na tomto poli uvedli další řečníci. Mezi nimi V. Vrázová zdůraznila jeho iniciativu pro posilování zájmu o ustavení českých studií na chicagské universitě a vzpomínala zvláště na radost z prvního velkého finančního odkazu 99.000 dolarů na studia, který se jí podařilo získat pro akci dr. Mičky. Ten ji sám zahájil darem 7.500 dolarů a získal ještě řadu podstatných darů; patří k nim i fond "F. a E. Procházka". V dalších projevech bylo vzpomenu zasluh dr. Mičky o péči o studenty prostřednictvím Matice vyššího vzdělání a Hovorkovy nadace, kde byl po dobu více než třiceti let tajemníkem. Se zvláštním oceněním se toho dotkl senátor R. L. Hruška v zasláném dopise. Mnozí z těch, o které se dr. Mička obětavě staral, zvláště v době emigračních vln od roku 1948, oceňují jeho morální podporu i hlubokou lidskou účasť na jejich osobních osudech, popřípadě osudech jejich rodin, ještě dnes, kdy už sami působí ve veřejném a vědeckém životě. Pozoruhodný byl v této souvislosti příspěvek prof. Opplta z Clevelandu, který nejprve vzpomněl vřelý vztah, jaký měl dr. Mička k svým bývalým vysokoškolským kolegům, když ve dvacátých letech odešel do Kanady a pak do USA. Až do dnešní doby jim posílal odbornou literaturu. Pak vzpomínal už na vlastní zkušenosti, kdy jako jeden z žáků těchto přátel dr. Mičky sám pocítil jeho zájem a podporu ještě dříve, nežli se s ním osobně setkal tady ve Spojených státech. Ledaco se ještě ozvalo ve vzpomínkách i oceněních. Především se ukázalo, že nikdy nelitoval času ani energie v tomto svém úsilí, třebaže bylo někdy velmi namáhavé.

Dr. Mička sám v závěru vzpomínal krátce na všechnu tu práci se stručností a skromností sobě vlastní. Ocenil podporu, které se mu dostávalo od jeho manželky, a uzavřel úvahou o vlastním životním krédu, které - jak říkal - vštěpoval i těm mladým, s nimiž se setkal: Nic se v životě nezískává lehce. Je třeba nespolehat se jen na pomoc jiných, nýbrž využít plně a odpovědně možnosti, které se nabízejí, a z těch pak vytěžit co nejvíce prospěšného pro sebe i ostatní.

Srdečný večer uzavřel dr. Hurwitz, který znovu poděkoval jménem university dr. Mičkovi a jeho paní za zájem o studia i za cennou organizační a osobní účasť na finančních fondech.

Dary In Memoriam

K uctění památky ses. Milady Ferjenčíkové věnují:

br. Ing. Štefan Papánek, Ill.	\$100.00
Odbočka T. G. Masaryk, Los Angeles	50.00
Marie Provozníková, Oregon	20.00

Dary na činnost

George Urban, Oh.	6.00
Ann Libor, Co.	5.00

Č. S. A.

Nejstarší bratrská a sesterská podpůrná jednota
v Americe jest připravená poskytnouti Vám
nejvýhodnější druhy životních pojistek plně
zabezpečujících Vaši ochranu.

Rovněž nabízíme pojistky poskytující pravidelný
starobní důchod jakož i pojistky hypoteční.

Další informace ochotně podají:

CSA FRATERNAL LIFE

(Formerly Czechoslovak Society of America)

"Pioneer of Fraternal Life Insurance"

CSA PLAZA

Telefony (312) 795-5800 - (312) 242-2224

2701 SOUTH HARLEM AVENUE

BERWYN, IL 60402

VĚSTNÍK

CZECHOSLOVAK NATIONAL COUNCIL
OF AMERICA

2137 So. Lombard Ave. - Room 202
Cicero, Illinois 60650

ADDRESS CORRECTION REQUESTED